

RAN-2008060104040001

M.Com (Sem.- IV) Examination October - 2025 Financial & Management Account - X

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર.1. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (દરેકના પાંચ ગુણ)

(10)

- કાવ્યા કંપની લિ.ની મિલકતો રૂ.7,90,000 ની છે. જેના નાણાં નીચે મુજબ ઊભા કરવામાં આવ્યા છે. ડિબેન્સર રૂ.1,50,000 લાંબા ગાળાની મુદતી લોન રૂ.1,90,000, ઈ. શેર રૂ.3,00,000 અને સામાન્ય અનામત રૂ.1,50,000. કંપનીનો વ્યાજ અને કરવેરા બાદનો 31/03/2024 ના રોજ પુરા થતા વર્ષનો નફો રૂ.27,000 છે. તે ડિબેન્સર પર 8% વ્યાજ ચૂકવે છે. અને નફા પર 50% આવકવેરો ભરે છે. તેના ઈ. શેર રૂ.200 ના છે. અને એવા કુલ 1000 શેર છે. જેની શેરદીઠ બજાર કિંમત રૂ.240 છે. તો ભારિત સરેરાશ મૂડી પડતર ગણો.
- મોદન લિમીટેડની નીચેની વિગતોના આધારે ઉત્પાદન કરેલ વસ્તુની વેચાણ કિંમત શોધો.
કાયમી મિલકતોમાં રોકાણ રૂ.12,00,000
કાર્યશીલ મૂડીમાં રોકાણ રૂ.12,00,000
અંદાજિત વેચાણ (નંગ) 1,20,000
સ્થિર ખર્ચા રૂ.8,00,000
ઈચ્છિત વળતરનો દર વાર્ષિક 30%
એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ.5

પ્ર.2.

A લિ. ત્રણ પ્રકારની વસ્તુઓ A, B અને C નું ઉત્પાદન કરે છે. તેના હાલના વેચાણના એકમો, પડતર અને વેચાણ કિંમતની માહિતી તથા ઉત્પાદન જરૂરી સમય અંગેની માહિતી નીચે મુજબ આપી છે.

વિગત	A	B	C
વાર્ષિક વેચાણ (એકમો)	12000	12000	1500
વેચાણ કિંમત (રૂ.)	20	31	39
એકમદીઠ પડતર (રૂ.)	18	24	30
એકમદીઠ ઉત્પાદન પ્રક્રિયાનો સમય (કલાકમાં)	1	1	2

કંપની અત્યારે પૂર્ણ શક્તિએ કામ કરે છે. (વાર્ષિક ૨૭,૦૦૦ ઉત્પાદન પ્રક્રિયા કલાકો)

સ્થિર ખર્ચ ચલિત ખર્ચના ૨૦૦% લેખે સમાયેલા છે. અનુમાન કરો કે:

- પ્રક્રિયા એક વસ્તુ પરથી બીજી વસ્તુના ઉત્પાદનમાં બદલી શકાય છે.
- હાલની વેચાણ કિંમતે માંગ

A	B	C
15,000 એકમો	10,000 એકમો	4,000 એકમો

૩. વેચાણ કિંમત બદલી શકાતી નથી.

તમારે

- ૧) હાલનો નફો
- ૨) બીજા વર્ષ માટે ઈષ્ટતમ ઉત્પાદન આયોજન અને ચોખ્ખા નફામાં વધારો દર્શાવવાનો છે.

OR

પ્ર.૨. નીચે આપેલી વિગતો પરથી પારૂલ લિ.નું. સૌથી વધુ. નફાકારક મિશ્રણ શોધો અને તે વસ્તુ મિશ્રણની નફાકારકતાનું પત્રક બનાવો. (14)

વિગત	A	B	C
અંદાજેલ ઉત્પાદન અને વેચાણના એકમો	3000	5000	6000
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	રૂ.50	રૂ.60	રૂ.70
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	3 કિલો	4 કિલો	5 કિલો
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2 કલાક	3 કલાક	4 કલાક
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ.9	રૂ.10	રૂ.9
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ.10	રૂ.10	રૂ.10
પ્રત્યક્ષ માલસામાન ખર્ચ કિલોદીઠ	રૂ.5	રૂ.5	રૂ.5
પ્રત્યક્ષ મજૂરી કલાક દર	રૂ.3	રૂ.3	રૂ.3
વેચાણમાં શક્ય મહત્તમ એકમો	1000	4000	3000

ત્રણેય વસ્તુના ઉત્પાદન માટે એકસરખો જ પ્રત્યક્ષ માલસામાન એકસરખા યંત્રો અને સમાન કક્ષાનાં કામદારો ઉપયોગમાં લેવાય છે.

ચાવીરૂપ પરીબળ એ પ્રત્યક્ષ મજૂરી છે. જે 20,000 કલાકથી માર્યાદિત છે.

પ્ર.૩. શ્રી રામ લાઈટરનું ઉત્પાદન કરે છે. તેઓ લાઈટર દરેક રૂ. 20 ના ભાવે વેચે છે. અને લાઈટર દીઠ રૂ. 5 નફો મેળવે છે. (14)

તેઓ મશીનરી 50% ઉત્પાદન શક્તિએ 1,75,000 લાઈટર બનાવે છે. દરેક લાઈટરની પડતર અંગેની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે:

વિગત	રૂ.
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	6
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા	5 (50% સ્થિર)
વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચા	2 (25% ચલિત)
તેઓ એવું માને છે કે આગામી વર્ષમાં પડતર માં નીચે મુજબ વધારો થશે.	
સ્થિર ખર્ચા	10%
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	20%
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	5%

વેચાણ કિંમતમાં કોઈ ફેરફાર થશે નહિ. બીજા વર્ષ માટે 70,000 લાઈટરનો વધારાનો ઓર્ડર મળ્યો છે. ચાલુ વર્ષ જેટલો જ નફો મેળવવા લાઈટરની ઓછામાં ઓછી વેચાણ કિંમત કેટલી રાખવી જોઈએ?

OR

પ્ર.3.

B લિ. નું તા. 31-03-2024 નું મૂડી માળખું નીચે પ્રમાણે છે.

(14)

ક્રમ	વિગત	રૂ.
1.	ઈક્વિટી મૂડી (10,000 ઈક્વિટી શેર)	રૂ. 1,00,000
2.	અનામત અને વધારો	રૂ. 1,00,000
3.	14% ના ડિબેન્ચર રૂ. 100 નો એક	રૂ. 1,50,000

તા. 31-03-2024 ના રોજ પુરા થતા વર્ષ માટે કંપનીએ ઈક્વિટી ડિવિડન્ડ 20% લેખે ચૂકવેલ છે. કંપની સારા ભવિષ્ય સાથે માર્કેટ લીડર હોવાથી દર વર્ષે ડિવિડન્ડ 5% ના દરે વધશે. સ્ટોક એક્સચેન્જમાં ઈક્વિટી શેર, શેરદીઠ રૂ. 80 ના ભાવે વેચાય છે. કંપનીનો આવકવેરાનો દર 50% લેખે છે.

- 1) ચાલુ ભારિત મૂડી પડતર ગણો અને
- 2) કંપની રૂ. 1,50,000 16% ની લાંબાગાળાની લોન મારફત ભેગા કરવાનું આયોજન કરે છે. ઈક્વિટી શેરની નવી બજાર કિંમત શેરદીઠ રૂ. 50 ની થશે. કંપનીની નવી ભારિત મૂડી પડતર શું હશે?

પ્ર.4.

ટુંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(12)

- 1) તફાવત પડતર પર આધારિત કિંમત નિર્ધારણ સમજાવો
- 2) રાખી મુકેલી કમાણીની પડતર
- 3) કિંમત નિર્ધારણમાં ચાવીરૂપ પરિબલો
- 4) વ્યવસ્થિત જોખમ અને અવ્યવસ્થિત જોખમ

ENGLISH VERSION

Q.1.

Answer The following questions: (Five marks Each)

(10)

- (1) Kavya Co. Ltd. has assets of Rs. 7,90,000 for which funds have raised as follows: Debentures Rs.1,50,000, Long term loan Rs.1,90,000, Equity shares Rs.3,00,000, and General Reserve ₹. 1,50,000. The company's profit after interest and taxes for the year ending on 31/03/2024 is Rs.27,000. It pays 8% interest on debentures and 8% on Loan and pays 50% tax on its profit. Its equity shares are Rs.200 each and there are 1000 shares in all, whose market value is Rs. 240. Find out the weighted average cost of capital of the company.

- (2) With the following information, work out the selling price of the product of Mohan Ltd.

Investment in Fixed Assets..... Rs.12,00,000
Investments in Working Capital..... Rs.12,00,000
Budgeted Sales (Units)..... 1,20,000
Fixed Costs..... Rs.8,00,000
Desired return 30% per annum
Variable cost per unit Rs.5

Q.2.

A Ltd. produces three products, A, B and C. current sales, cost and selling price details and processing time requirements are as follows:

(14)

Particular	A	B	C
Annual Sales (units)	12000	12000	1500
Selling price Rs.	20	31	39
Unit cost Rs.	18	24	30
Processing time required per unit (Hrs.)	1	1	2

The firm works at full capacity (27000 processing hours per year), Fixed manufacturing overheads are absorbed into unit cost by a charge of 200% of variable. Assuming that:

- (1) Processing time can be switched from one product line to another.
- (2) The demand at current selling price is

A	B	C
15,000 units	10,000 units	4,000 units

- (3) The selling prices cannot be altered.

You are required to calculate

- (1) Present Profit.
- (2) The optimum production plan for the second year and the increase in net profit are to be shown.

OR

Q.2. From the following particulars, find the most profitable mix and prepare a statement of profitability of the product mix of Parul Co. Ltd.

Particular	A	B	C
Unit budgeted to be produced and sold	3000	5000	6000
Selling price per unit	Rs.50	Rs.60	Rs.70
Direct Material	3 Kg	4Kg	5Kg
Direct Labour	2hrs.	3 hrs.	4 hrs.
Variable Overheads	Rs.9	Rs.10	Rs.9
Fixed Overheads	Rs.10	Rs.10	Rs.10
Cost of Direct materials per kg	Rs.5	Rs.5	Rs.5
Cost of Direct Labour per hours	Rs.3	Rs.3	Rs.3
Maximum possible unit for sales	1000	4000	3000

The same direct materials, the same machines, and the same level of workers are used to produce all three products.

The key factor is direct labour, which is limited to 20,000 hours.

Q.3. Shri Ram manufactures lighter. He sells his products at Rs. 20 each and makes profit of Rs. 5 on each. (14)

He worked 50% of his machinery capacity at 1,75,000 lighters. The cost of each lighter is as under:

	Rs.
Direct Material	6
Direct Labour	2
Works Overhead	5 (50%fixed)
Sales Expenses	2 (25% variable)

His anticipation for the next year is that the cost will go up as under:

Fixed Charges	10%
Direct Labour	20%
Material	5%

There will not be any change in selling price.

There is an additional order for 70,000 lighters in the next year.

What is the lowest rate he can quote so tha the canearn the same profitas the current year?

OR

Q.3. The capital structure of B Ltd. as on 31-03-2024 is as follows. **(14)**

No.	Particular	Rs.
1.	Equity capital (10,000 equity shares)	Rs. 1,00,000
2.	Reserve and surplus	Rs. 1,00,000
3.	14% Debentures of Rs. 100 each	Rs. 1,50,000

For the year ending 31-03-2024 the company has paid equity dividend at 20%. As the company is a market leader with good future, dividend is likely to grow by 5% every year. The equity shares are now traded at Rs. 80 per share in the stock exchange. Income tax rate applicable to the company is 50%.

Required:

- (1) The current weighted cost of capital and
- (2) The Company has plans to raise a further Rs. 1,50,000 by way of long-term loan at 16% interest. New market value of equity shares is now traded at Rs. 50 per share. What will be the New weighted cost of capital of the company.

Q.4. Write short notes (Any two) **(12)**

- (1) Discuss: Differential Cost Pricing
 - (2) Cost of retained earnings
 - (3) Limiting factors in product pricing
 - (4) Systematic and unsystematic risk
-